

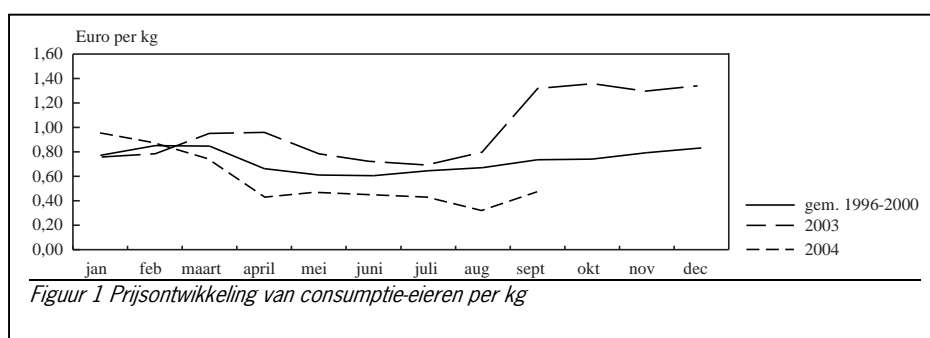
ZWARE TIJDEN VOOR DE LEGSECTOR

Jan Bolhuis en Arjan Wisman

De ontwikkelingen in de legsector waren in het derde kwartaal van 2004 zeer teleurstellend. Belangrijkste reden voor de zwakke stemming op de eiermarkt was het te ruime aanbod. Volgens de cijfers van het PVE lag de aanvoer van eieren bij de pakstations tot en met augustus ruim 40% hoger dan vorig jaar. Dat is niet verwonderlijk omdat ons land vorig jaar zwaar werd getroffen door de vogelpest. Dat de aanvoer slechts 5% onder het niveau van 2002 lag, is echter wel opmerkelijk. De meeste door de vogelpest getroffen bedrijven hebben eind vorig jaar blijkbaar toch weer jonge hennen gekocht en zijn nu volop in productie.

Forse daling eierprijzen

Het groeiende aanbod van eieren kon slechts met forse prijsconcessies worden afgezet. Daarbij ondervonden de Nederlandse exporteurs flinke concurrentie van Spaanse aanbieders. De eiproducentenindustrie beschikte over voldoende voorraden waardoor deze sector ook geen positieve impuls aan de markt kon geven. De uitvoer naar landen buiten de EU verliep moeizaam en werd negatief beïnvloed door de ongunstige wisselkoersverhouding tussen de euro en de dollar. Als gevolg van deze negatieve marktsituatie bewogen de prijzen van consumptie-eieren zich in het derde kwartaal op een laag niveau (figuur 1).

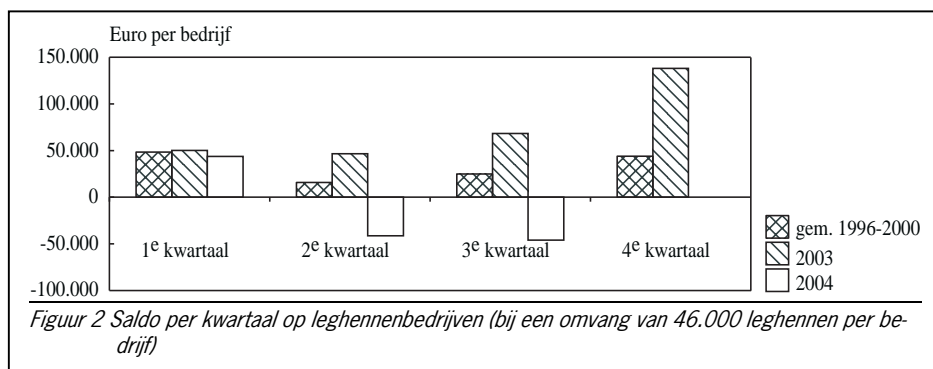

Toen in augustus in veel Europese landen het vakantie seizoen begon, daalden de eierprijzen verder en kwamen op een naoorlogs dieptepunt van nog geen 30 cent per kg. Na afloop van de vakantieperiode liepen de prijzen iets op vanwege de herbevoorrading, maar het prijsherstel zette niet door. Mogelijk trekken de prijzen in de laatste maanden van dit jaar wat aan als er meer vraag komt vanuit de eiproducentenindustrie. Voor de pluimveehouders blijven het voorlopig zware tijden. Een lichtpuntje is een verdere daling van de voerprijzen vanwege de omvangrijke graanoogst in de EU en de ruimere sojabonenoogst die in Amerika wordt verwacht. De prijzen van de uitgelegde hennen, die sterk worden bepaald door de wereldhandel in pluimveevleesproducten, liepen geleidelijk iets op tot circa 10 cent per kg.

Ook saldo naar historisch dieptepunt

Voor de leghennenhouders is het jaar 2004 nog redelijk goed begonnen. Door de dalende eierprijzen kwam het saldo echter steeds meer onder druk te staan. In het eerste kwartaal van 2004 was het saldo nog positief (44.000 euro per bedrijf), maar wel 13% lager dan in hetzelfde kwartaal in 2003 (figuur 2). Vanaf april werd het zwaar weer voor de legsector. Het saldo per bedrijf was elke maand sterk negatief. Op kwartaalbasis was het saldo in het tweede kwartaal bijna 90.000 euro per bedrijf lager en in het derde kwartaal zelfs 114.000 euro lager dan dezelfde kwartalen van 2003. Voorzichtig positief is de ontwikkeling in september: er zit een stijgende lijn in de opbrengstprijzen en de voerprijzen dalen. Hogere eierprijzen zijn in het licht van het gebruikelijke seizoenspatroon niet verbazingwekkend. Normaliter zijn de eierprijzen relatief laag in de zomermaanden en laat het najaar een stijgende tendens zien, zodat verwacht mag worden dat het jaar

2004 voor de leghennenhouders iets minder slecht zal eindigen. Bij een gemiddelde eierprijs van 60 cent per kg ligt het gemiddelde saldo per bedrijf rond het nulpunt. Als de eierproductie in de komende maanden niet gaat dalen, dan zal het prijsniveau van de eieren echter blijven tegenvallen. De kans is evenwel aanwezig dat het saldo in het vierde kwartaal een kleine plus bereikt. Dat is weliswaar een grote tegenvaller ten opzichte van het vierde kwartaal vorig jaar, maar minder slecht dan medio 2004. Het is echter te vroeg om te spreken van een herstel. Ook de ramingen over het eieraanbod in de EU voor 2004 geven weinig aanleiding tot optimisme. Die spreken over een toename van bijna 3%. Het saldo en het inkomen over het gehele jaar 2004 zullen daardoor vrijwel zeker negatief zijn.

Kwartaalrapportage: actuele resultaten

Het LEI geeft normaliter in december voor het eerst inzicht in de inkomensontwikkeling over het betreffende jaar. Dat zijn 'ramingen' die worden gepubliceerd in het rapport *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens*. Om al in een eerder stadium cijfers te geven over de stemming in de sectoren is de kwartaalrapportage ontwikkeld. De resultaten in de legsector worden in beeld gebracht op basis van prijsontwikkelingen van eieren, opfokhennen, slachthennen en voer. De overige toegerekende kosten zijn vastgezet op een constant bedrag per bedrijf per jaar. In de berekening wordt uitgegaan van een vaste bedrijfsomvang van 46.000 leghennen per bedrijf. Hierdoor is de inkomensontwikkeling niet gelijk aan die van 'het gemiddelde bedrijf', dat jaarlijks groter wordt omdat vooral kleinere bedrijven met de productie stoppen. De berekeningen gelden voor bedrijven die niet zijn geruimd in 2003 vanwege de vogelpest. Op basis van de genoemde uitgangspunten en prijzen worden drie kengetallen berekend: opbrengsten, voerkosten en het saldo. De ontwikkeling van het saldo per kwartaal is een belangrijke indicator voor de stemming in de sector en bepaalt grotendeels het uiteindelijke inkomen.